

Analiza sprawozdań finansowych

Dzień dobry

Prowadzący: dr Sławomir Jędrzejewski

slawek@6565.pl

www.6565.pl

1

Wiadomości wstępne czyli: efekty kształcenia

• Efekty w zakresie wiedzy.

Student:

- ma rozszerzoną wiedzę o charakterze nauk prawnych i nauk ekonomicznych, w tym o prawie, administracji, finansach i rachunkowości, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk 05PR-2A_W01
- ma pogłębiłą wiedzę o więziach społecznych w procesie przetwarzania, dostarczania i wymiany informacji finansowych oraz formalno-prawnych przez podmioty gospodarcze 05PR-2A_W04
- zna w sposób pogłębiony wybrane metody i narzędzia z zakresu prawa podatkowego, prawa gospodarczego, administracji oraz rachunkowości i zarządzania finansami, w tym dotyczące pozyskiwania i przetwarzania danych oraz komunikowania informacji finansowych i niefinansowych 05PR-2A_W06
- ma pogłębiłą wiedzę o procesach zmian w systemach prawa podatkowego, prawa gospodarczego, administracji, rachunkowości i sprawozdawczości finansowej oraz zna rządzące tymi zmianami prawidłowości 05PR-2A_W08
- zna w sposób pogłębiony metody i narzędzia opisu odpowiednie dla specjalności prawa podatkowego, prawa gospodarczego, administracji, rachunkowości i zarządzania finansami, w tym metody projektowania systemów i techniki pozyskiwania danych, pozwalające opisywać struktury i instytucje gospodarcze oraz procesy w nich zachodzące, 05PR-2A_W12

2

Wiadomości wstępne czyli: efekty kształcenia

• Efekty w zakresie umiejętności.

Student:

- potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać procesy i zdarzenia gospodarcze, w tym prawno-podatkowe i finansowe, oraz wzajemne relacje między nimi 05PR-2A_U01
- potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu prawa podatkowego, prawa gospodarczego, administracji, rachunkowości i zarządzania finansowego do opisu i analizowania przyczyn i przebiegu procesów i zjawisk zdarzeń gospodarczych oraz potrafi formułować własne opinie i dobrać krytycznie dane i metody analiz 05PR-2A_U02
- potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zdarzeń gospodarczych, formułować własne opinie na ten temat oraz stawiać i weryfikować proste hipotezy badawcze w obszarze prawa i rachunkowości 05PR-2A_U03
- potrafi posługiwać się systemami normatywnymi, normami i regulami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) z dziedziny prawa i rachunkowości oraz zarządzania finansami w celu rozwiązywania konkretnych problemów społecznych i gospodarczych 05PR-2A_U05
- posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy z zakresu prawa podatkowego, prawa gospodarczego, administracji, rachunkowości i zarządzania finansami w podmiotach gospodarczych o różnych formach organizacyjno-prawnych, rozszerzoną o krytyczną analizę skuteczności i przydatności tej wiedzy 05PR-2A_U06
- posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych i gospodarczych, rozszerzoną o umiejętność pogłębionej teoretycznej oceny tych zjawisk w aspekcie prawnym i finansowym, z zastosowaniem odpowiedniej metody badawczej 05PR-2A_U08

3

Wiadomości wstępne czyli: efekty kształcenia

• Efekty w zakresie kompetencji społecznych (postaw).

Student:

- rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób 05PR-2A_K01 potrafi współdziałać i pracować w grupie przyjmując w niej różne role 05PR-2A_K02
- potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji zadania określonego przez siebie lub innych w obszarze prawa podatkowego, prawa gospodarczego, administracji, rachunkowości i zarządzania finansami 05PR-2A_K03
- umie uczestniczyć w przygotowaniu projektów z zakresu prawa podatkowego, prawa gospodarczego, administracji, rachunkowości i zarządzania finansami oraz potrafi przewidywać wielokierunkowe skutki społeczne i gospodarcze, a zwłaszcza prawne i finansowe, swojej działalności 05PR-2A_K05
- potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę i umiejętności z zakresu prawa podatkowego, prawa gospodarczego, administracji, rachunkowości i zarządzania finansami, rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny 05PR-2A_K06

4

Sposób sprawdzenia osiągnięcia efektów zamierzonych (warunki i forma zaliczenia przedmiotu)

- Ocena końcowa przedmiotu = 40% × ocena formująca rozliczająca treści wykładu + 60% × ocena formująca rozliczająca treści ćwiczeniowe
- Ocena końcowa jest ustalana na podstawie powyższego iloczynu:
- Ocena 2 - 2.49 → ocena końcowa 2
- Ocena 2.5 - 3.25 → ocena końcowa 3
- Ocena 3.26 - 3.75 → ocena końcowa 3.5
- Ocena 3.76 - 4.25 → ocena końcowa 4
- Ocena 4.26 - 4.75 → ocena końcowa 4.5
- Ocena 4.76 - 5 → ocena końcowa 5
- Treści wykładu zostaną ocenione na podstawie zaliczenia w formie pisemnej.
- Ocena rozliczająca treści ćwiczeniowe będzie wystawiona na podstawie kolokwium obejmującego zadania.

5

Zalecana literatura podstawowa

- L. Bednarski, Analiza finansowa w przedsiębiorstwie, PWE, Warszawa 2007
- L. Kopczyńska, Rola analizy finansowej w procesie zarządzania przedsiębiorstwem, SKWP Oddział Okręgowy w Łodzi, Łódź 2010

6

Zalecana literatura uzupełniająca

- M. Jerzemowska, Analiza ekonomiczna w przedsiębiorstwie, PWE, Warszawa 2006

7

Analiza finansowa

Co to jest?

8

Analiza

- Analiza jest przeciwieństwem syntezy i rozumiana jest jako rozłożenie określonej całości na drobniejsze składniki i ocena każdego z nich osobno. Może mieć dwojaki cel:**
- W przypadku analizy strukturalnej stanowi wykrycie struktury badanej całości, związków i zależności występujących między elementami strukturalnymi oraz między każdym elementem a całością.
- W przypadku analizy przyczynowej stanowi poznanie mechanizmu funkcjonowania badanej całości, zmian, jakie w niej zachodzą, identyfikację czynników oddziałujących na tę całość oraz siły, kierunku i natężenia wpływu poszczególnych czynników na stwierdzone zmiany.
- Analiza może stanowić zabieg fizyczny lub myślowy.**

9

Analiza finansowa

Analiza finansowa stanowi najstarszy historycznie dział analizy ekonomicznej. Powstała ona początkowo tylko jako analiza bilansu i rachunku zysków i strat. Pierwsze próby oceny wskaźników finansowych przedsiębiorstw zostały dokonane w drugiej połowie XIX stulecia.

T. Waśniewski, Analiza finansowa w przedsiębiorstwie, Warszawa 1997

Jej treścią są wielkości ekonomiczne w wyrażeniu pieniężnym w tym stan majątkowo-kapitałowy, wyniki finansowe, oraz ogólną sytuację finansową podmiotów

10

Istota analizy finansowej.

- Analiza danych zawartych w sprawozdaniach finansowych jest najważniejszym obszarem badawczym analizy finansowej. Analiza finansowa stanowi natomiast najistotniejszą część analizy ekonomicznej (analizy działalności przedsiębiorstwa).
- Analiza ekonomiczna obejmuje także analizę techniczno – ekonomiczną. Analiza ekonomiczna jest metodą postępowania naukowego, polegającą na rozczłonkowaniu całości zjawiska lub procesu gospodarczego, a następnie rozpatrywaniu każdej wyodrębnionej części osobno.

11

MIEJSCE ANALIZY FINANSOWEJ W FUNKCJONALNEJ STRUKTURZE RACHUNKOWOŚCI I SYSTEMIE ZARZĄDZANIA

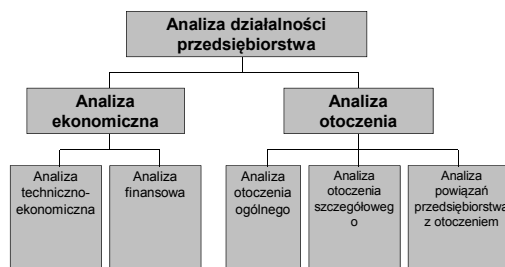
12

Struktura funkcjonalna rachunkowości finansowej

13

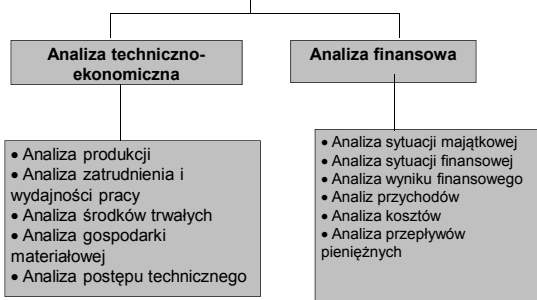
Podział analizy działalności przedsiębiorstwa

Źródło: Wiktor Gabrusewicz, *Postawy analizy finansowej*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2002, s. 15 – 16.

14

Analiza ekonomiczna

Źródło: Wiktor Gabrusewicz, *Postawy analizy finansowej*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2002, s. 15 – 16.

15

Podział analizy finansowej ze względu na

16

..... na czas

Analiza wstępna jest analizą *ex ante* i stanowi etap wyjściowy procesu decyzyjnego. Analiza wstępna jest szeroko stosowana w procesie budowy planu działalności jednostki gospodarczej, w tym zwłaszcza w procesie budżetowania.

Analiza następcza jest analizą *ex post*. Główny cel tej analizy to ocena sytuacji i rezultatów działalności jednostki gospodarczej w minionych okresach. W trakcie analizy następczej ocenia się wykonanie planu przez porównanie wartości osiągniętych z wartościami planowanymi. Ponadto porównuje się te wartości z wartościami z okresów poprzednich i ewentualnie z innymi jednostkami.

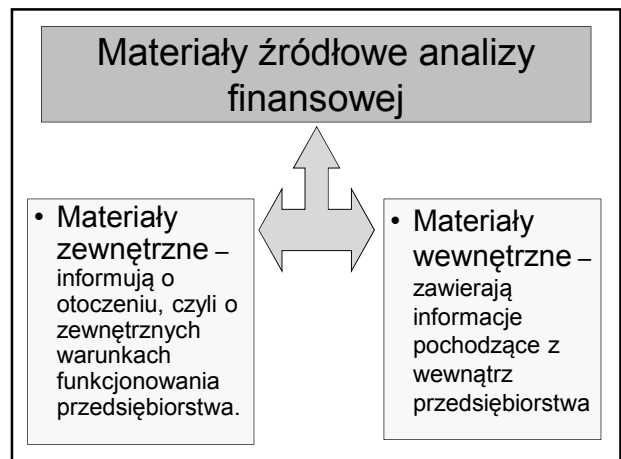
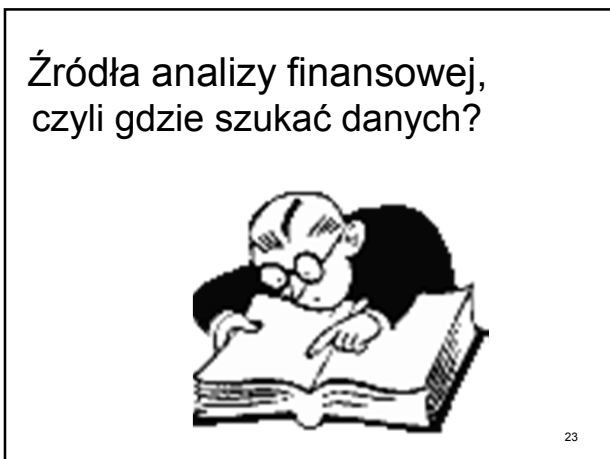
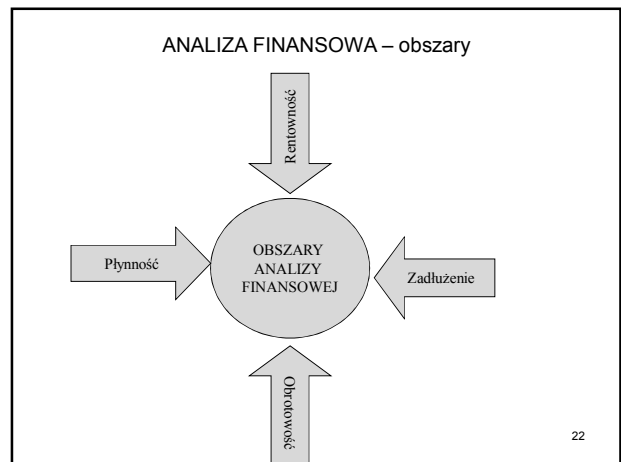
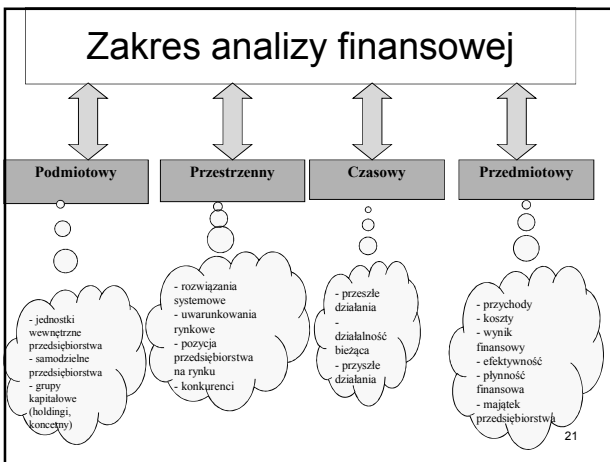
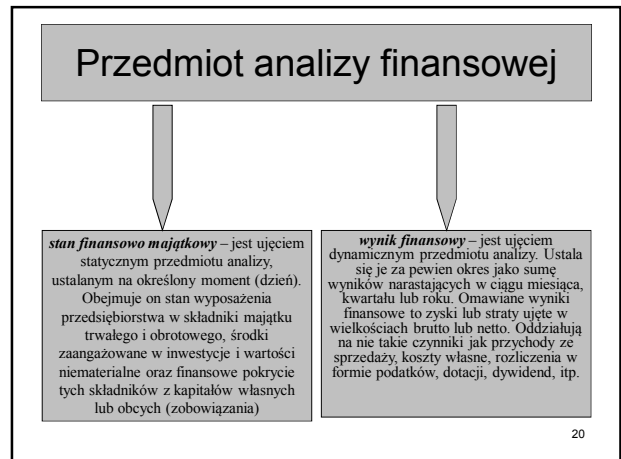
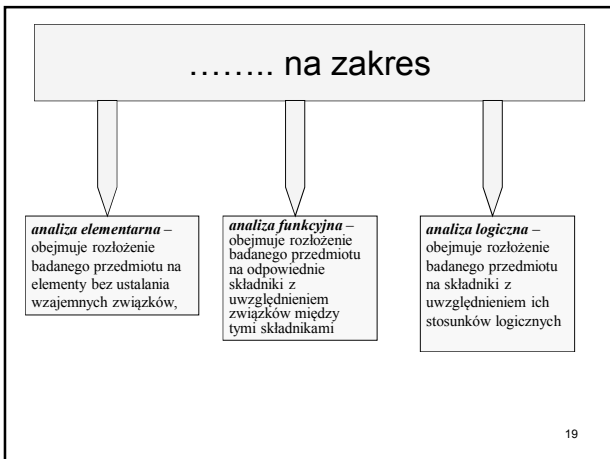
17

..... na kryteria

Przyjęta metoda badań: funkcjonalna kompleksowa decyzyjna	Zakres przedmiotowy badań: całościowa odcinkowa	Szczegółowość badań: ogólna szczegółowa	Formę badań: wskaźnikowa rozliczeniowa	Przeznaczenia analizy: wewnętrzna zewnętrzna	Czas objęty analizą: retrospektywna bieżąca prospektywna

18

Zewnętrzne materiały źródłowe analizy finansowej

- Dane pozafinansowe -
 - Informacje o rynku, na którym funkcjonuje przedsiębiorstwo
 - Rozwiązania prawne, finansowe i podatkowe
- Dane finansowe – Wyniki finansowe przedsiębiorstw konkurencyjnych

25

Wewnętrzne materiały źródłowe analizy finansowej

- Dane pochodzące z ewidencji gospodarczej:
 - Dokumentacja pierwotna lub wtórna,
 - Zapisy z urzędzeń ewidencyjnych
 - Sprawozdawczość
- Dane pozaewidencyjne:
 - Wyniki analiz z lat poprzednich
 - Prognozy
 - Protokoły z kontroli
 - Protokoły z posiedzeń
 - Informacje od pracowników

26

• Analiza sprawozdania finansowego polega na:

- jednostkowym badaniu poszczególnych elementów sprawozdania w kolejnych okresach:
 1. bilansu,
 2. rachunku zysków i strat,
 3. rachunku przepływów pieniężnych,
 4. zestawienia zmian w kapitale (funduszu) własnym,
 5. informacji dodatkowej,
 6. sprawozdania z działalności jednostki,
- badaniu relacji występujących między różnymi elementami sprawozdania.

27

Metody analizy finansowej

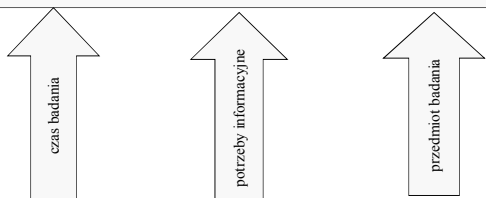
Istnieje kilka grup metod analizy finansowej, każda oparta jest na określonej grupie ogólnych założeń.

Wybór metody analizy sprawozdań finansowych zależy głównie od celu analizy. Metody więc polegają na rozwiązaniu dotyczącym gromadzenia danych, a następnie ich przetwarzaniu, ocenie i wyciąganiu z nich wniosków.

28

Wybór metody analizy sprawozdań finansowych zależy też od

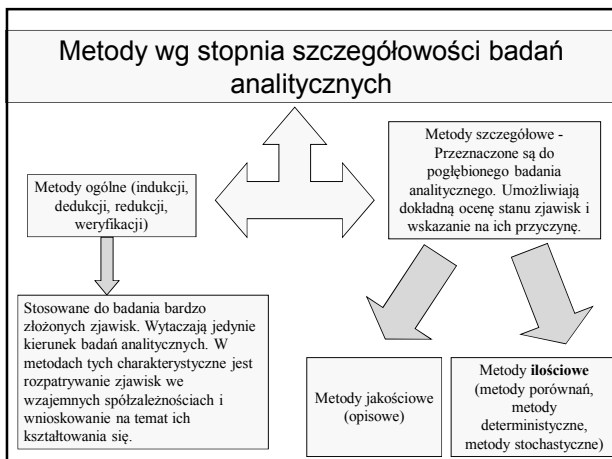

29

Ogólna procedura badań analitycznych

- Zdefiniowanie celu, przedmiotu i obiektu badań
- Wybór adekwatnych narzędzi badawczych
- Wybór kryterium oceny i baz porównawczych
- Postawienie hipotezy badawczej (redukcja)
- Sformułowanie modelu analitycznego
- Przystosowanie danych i dokonanie obliczeń
- Przeprowadzenie właściwej analizy
- Wnioski analityczne i syntetyczne
- Diagnoza, rekomendacje, redakcja dokumentu

30

Metody ogólne

W analizie finansowej są często wykorzystane trzy podstawowe metody:

- metoda indukcji,
- metoda dedukcji,
- metoda redukcji,

32

Metoda dedukcji

Metoda dedukcji to sposób rozumowania i przeprowadzania badań polegająca na przechodzeniu od pewnych ogólnych zjawisk, sądów, przesłanek do innych, szczegółowych elementów składowych, które z nich logicznie wynikają. W metodzie wychodzi się od ogólnego sformułowania problemu badawczego w ujęciu syntetycznym i stopniowo przechodzi do szczegółów - **od ogółu do szczegółu**, od wyników do czynników, od skutków do przyczyn. Przy takim sposobie badania wielkości ekonomicznych można analizować tylko te czynniki, które miały zasadniczy wpływ na ostateczne wyniki, nie zaś wszystkie bez względu na kierunek i siłę ich oddziaływania.

33

Metoda indukcji

Metoda indukcji, inaczej metoda scalania - polega na dochodzeniu na podstawie stwierdzonych faktów do prawd ogólnych, bardziej złożonych, o większym stopniu syntezy. Jest to ten rodzaj badania i wnioskowania, który prowadzi od zjawisk szczegółowych, elementarnych i przyczynowych do uogólnień w postaci wniosków i oceny pozostających w przyczynowym związku z tymi zjawiskami szczegółowymi, od czynników do kształtowanych przez nie wyników i od przyczyn do skutków, czyli analizę rozpoczyna się od zjawisk szczegółowych, elementarnych, przyczynowych i stopniowo przechodzi się do uogólnień i wniosków, jako syntezy procesu analitycznego - **od szczegółu do ogółu**, od czynników do wyników, od przyczyn do skutków. Przy takim sposobie postępowania niezbędne staje się badanie wszystkich zjawisk szczegółowych niezależnie od ich wpływu na ostateczne wyniki działalności.

34

Metoda redukcji

Metoda redukcji, inaczej weryfikacji - obejmuje trzy kroki na drodze dojścia do celu, są to:

- formułowanie wstępnej syntezy charakteryzującej badane zjawisko
- zweryfikowanie prawdziwości tezy i wniosków w toku prac analitycznych
- podsumowanie ustaleń dokonanych w części drugiej sformułowanie syntezy końcowej zawierającej ocenę badanego zjawiska wraz z wnioskami co do dalszego postępowania.

35

Metody analizy finansowej

Metody analizy finansowej są sposobami postępowania, które stosuje się przy badaniu różnych zjawisk. Określona metoda obejmuje zespół czynności związanych z przetwarzaniem informacji badanych zjawisk i procesów.

Metoda w analizie finansowej oznacza przyjęte sposoby zbierania, porządkowania, oceny i interpretacji danych empirycznych dotyczących wyników i sytuacji przedsiębiorstwa, prowadzące do wyjaśnienia przyczyn i ich zmian

36

Metody deterministyczne

- Polegają na matematycznym sformułowaniu funkcji ekonomicznych (algorytmów obliczeniowych), w formie addytywnej lub multiplikatywnej
- Służą do badań związków przyczynowo-skutkowych
- W szczególności służą kwantyfikacji wpływu czynników na odchylenie badanej zmiennej zależnej
- Na ogół siłę oddziaływania danego czynnika mierzy się w izolacji od pozostałych czynników (*ceteris paribus*)
- ZALETY
- Prosta technika obliczeniowa (addytywna lub multiplikacyjna formuła)
- WADY
- Kwantyfikacja obejmuje tylko czynniki przyjęte z założenia analityka
- Nie uwzględnia wpływu pozostałych czynników oraz czynników losowych
- Różne metody deterministyczne prowadzą do różnych wyników w analizie danego problemu
- Przykłady metod: kolejnych podstawień, reszty, różnic cząstkowych, podstawień krzyżowych, funkcyjna, logarytmowania

37

Metody stochastyczne (statystyczne)

Podobne do metod deterministycznych, ale uwzględniające czynniki losowe

38

Metody porównań

Ich istotą jest porównanie wielkości zmiennych, charakteryzujących dane przedsiębiorstwo (np. wartość majątku, przychody ze sprzedaży) z wielkościami przyjętymi za wzorzec czy punkt odniesienia. Wielkości ekonomiczne można porównywać w czasie, z planem, w przestrzeni (porównanie z innymi przedsiębiorstwami, porównanie z poprzednimi latami), z wielkościami normatywnymi. Podstawą sądów wartościujących przy porównaniach jest wielkość odchylenia pomiędzy zjawiskiem badanym a punktem odniesienia.

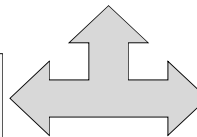
39

Stosowane rodzaje porównań

Porównanie z wartościami wzorcowymi – mogą to być wartości standardowe, normatywne, planowane

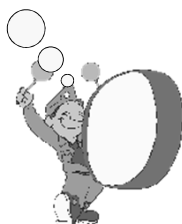
Porównanie przekrojowe – do wartości innych jednostek

Porównanie w czasie, podstawą odniesienia są dane z poprzednich okresów

40

Bazę porównawczą, podstawy odniesienia stosuje się w celu wartościowania zjawisk, ich kierunku (pozytywny, negatywny) i natężenia przy jednorodnych miernikach

41

Analiza struktury

Podstawowym narzędziem badawczym jest wskaźnik struktury

Dostarcza informacji o prawidłowościach proporcji pomiędzy poszczególnymi wielkościami.

42

ANALIZA STRUKTURY SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

- Analiza struktury sprawozdania finansowego polega na ustaleniu i ocenie udziału poszczególnych jego pozycji cząstkowych w odpowiedniej zbiorczej wielkości danego sprawozdania

$$S = Wb / W$$

$$S\% = (Wb / W) * 100\%$$

S – Wskaźnik struktury badanego elementu

W – Wartość całego zbioru (w przypadku bilansu wartość sumy bilansowej)

Wb – Wartość badanego elementu

43

Wskaźniki struktury

Wskaźniki struktury – wyrażają procentowy udział poszczególnych grup i składników w globalnej wielkości. Wartość wskaźnika struktury informuje udziale jednego elementu w całości zjawiska. Suma wszystkich wskaźników struktury (wskaźników struktury wszystkich elementów danej zbiorowości) = 100% lub 1

44

ANALIZA STRUKTURY BILANSU

POZYCJA	Wartość w mln zł	Wskaźnik struktury w %
Aktywa trwałe	50 000	50%
1. Rzeczowe aktywa trwałe	40 000	40%
2. Inwestycje długoterminowe		
3. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe		
4. Wartości niematerialne i prawne	10 000	10%
Aktywa obrotowe	50 000	50%
1. Zapasy	10 000	10%
2. Należności	20 000	20%
3. Inwestycje krótkoterminowe	5 000	5%
4. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	5 000	5%
AKTYWA	100 000	100%

45

ANALIZA STRUKTURY BILANSU

POZYCJA	Wartość w mln zł	Wskaźnik struktury w %
Aktywa trwałe	50 000	???
1. Wartości niematerialne i prawne	20 000	???
2. Rzeczowe aktywa trwałe	20 000	???
3. Inwestycje długoterminowe	10 000	???
4. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe		
AKTYWA TRWAŁE	50 000	100%

46

Jeżeli porównujemy wskaźniki struktury w kilku latach to możemy wykorzystać:

- Bezwzględny wskaźnik podobieństwa struktur $Wb = \text{rok bieżący} - \text{rok poprzedni}$
- Względny wskaźnik podobieństwa struktur $Ww = (\text{rok bieżący} - \text{rok poprzedni}) / \text{rok poprzedni}$

47

Analiza struktury aktywów bilansu.

- Najbardziej ogólnym wskaźnikiem struktury aktywów jest wskaźnik unieruchomienia aktywów, który prezentuje stosunek aktywów trwałych do aktywów obrotowych.

$$\text{Wskaźnik unieruchomienia aktywów} = \frac{\text{Aktywa trwałe}}{\text{Aktywa obrotowe}}$$

48

Wskaźnik udziału majątku trwałego

$$\text{Wskaźnik udziału majątku trwałego w majątku całkowitym} = \frac{\text{Majątek trwały}}{\text{Majątek całkowity}}$$

49

Wskaźnik udziału majątku obrotowego w majątku ogółem

$$\text{Wskaźnik udziału majątku obrotowego w majątku ogółem} = \frac{\text{Majątek obrotowy}}{\text{Majątek całkowity}}$$

50

Analiza struktury pasywów bilansu

- Wskaźnik stopnia samofinansowania określa relację kapitałów własnych do kapitałów obcych finansujących działalność przedsiębiorstwa.

$$\text{Wskaźnik stopnia samofinansowania} = \frac{\text{Kapitały własne}}{\text{Kapitały obce}}$$

51

Wskaźnika przekładni kapitałowej to stosunek kapitałów obcych do kapitałów własnych.

$$\text{Wskaźnik przekładni kapitałowej} = \frac{\text{Kapitały obce}}{\text{Kapitały własne}}$$

52

Analiza powiązań aktywów i pasywów.

Podział aktywów na aktywa trwałe i aktywa obrotowe powinien pozostawiać w odpowiedniej relacji do podziału kapitałów na kapitały własne i kapitały obce. Odzwierciedleniem tej relacji jest tzw. złota zasada bilansowa i złota zasada finansowania zwana też złotą regułą bankową.

$$\text{Wskaźnik zastosowania kapitałów własnych} = \frac{\text{Kapitał własny}}{\text{Aktywa trwałe}}$$

$$\text{Wskaźnik zastosowania kapitałów stałych} = \frac{\text{Kapitał stały}}{\text{Aktywa obrotowe}}$$

53

Termin pozostawania jednego ze składników aktywów w podmiocie powinien być równy terminowi spłaty źródeł jego finansowania. Dlatego aktywa trwałe powinny być w całości sfinansowane kapitałami długoterminowymi.

Złota reguła finansowania

54

zasada polegająca na tym, że całość posiadanych przez przedsiębiorstwo aktywów stałych jest finansowana przy pomocy kapitałów własnych.

Złota reguła bilansowa

55

Analiza dynamiki

Ma na celu ustalić kierunek, tempo i intensywność zmian w czasie zjawisk finansowych. Mierniki dynamiki pokazują zmiany poziomu wyróżnionego zjawiska w różnych okresach w stosunku do poziomu tego samego zjawiska z okresu przyjętego za podstawę.

Jeden z ważniejszych elementów w analizie finansowej.

56

Wskaźniki dynamiki

Informują o ile zmieniła się dana wielkość w porównaniu z jej wartością w okresie podstawowym. Najczęściej wyrażone są w procentach.

57

Mierników dynamiki w podziale ze względu na podstawę odniesienia zjawiska

Mierniki dynamiki jednopodstawowe

Mierniki dynamiki łańcuchowe

Mają stałą podstawę odniesienia. Zwykle jest to poziom zjawiska w pierwszym danym okresie. Informują, jakie zmiany zjawiska nastąpiły w kolejnych okresach w stosunku do okresu uznanego za podstawowy.

Mierniki o zmiennej podstawie odniesienia. Za podstawę odniesienia dla wartości zjawiska z bieżącego okresu przyjmuje się poziom zjawiska z okresu poprzedniego. Informują, jakie zmiany poziomu zjawiska występują w kolejnych okresach.

58

Wskaźnik dynamiki jednopodstawowy

$$i_{1t} = \frac{x_t}{x_1} \cdot 100$$

59

Wskaźnik dynamiki łańcuchowy

$$i_t = \frac{x_t}{x_{t-1}} \cdot 100$$

60

Zmiana absolutna

Zmiana absolutna to różnica między wartością zjawiska w okresie badanym a wartością zjawiska w okresie podstawowym. Są wartościami mianowanymi, czyli wyrażonymi w tych samych jednostkach miary, co badane zjawisko. Informują o ile jednostek zmniejszył się lub zwiększył poziom zjawiska w okresie badanym w stosunku do okresu z roku poprzedniego.

61

Sprowadzanie do wartości porównywalnych

Wielkości nominalne (w cenach bieżących)

Wielkości realne (w cenach stałych, w wartościach porównywalnych)

62

UWAGA!

Jeżeli do porównania przyjmujemy ceny bieżącego okresu, to wówczas dane z okresu poprzedniego **mnożymy** przez wskaźnik inflacji.

Jeżeli badane zjawisko chcemy wyrazić w cenach okresu poprzedniego, to wówczas dane z okresu bieżącego **dzielimy** przez wskaźnik inflacji.

63

Aktywa

Aktywa	2018	2019	Wskaźnik dynamiki	
			2019 - 2018	%
A. Aktywa trwałe	10 000	12 000	2 000	20%
B. Aktywa obrotowe	5 000	7 000	2 000	40%
Razem aktywa	15 000	19 000	4 000	27%

64

Pasywa

Pasywa	2019	2018	Wskaźnik dynamiki	
			2019 - 2018	%
A. Kapitał własny	10.000	12.000	2.000	20%
B. Zobowiązania długoterminowe	2.000	3.000	1.000	50%
C. Zobowiązania krótkoterminowe	3.000	4.000	1.000	33%
Razem pasywa	15.000	19.000	4.000	27%

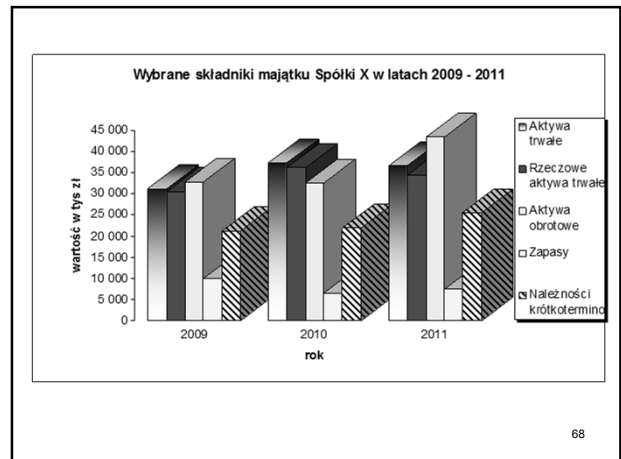
65

Analiza pionowa bilansu

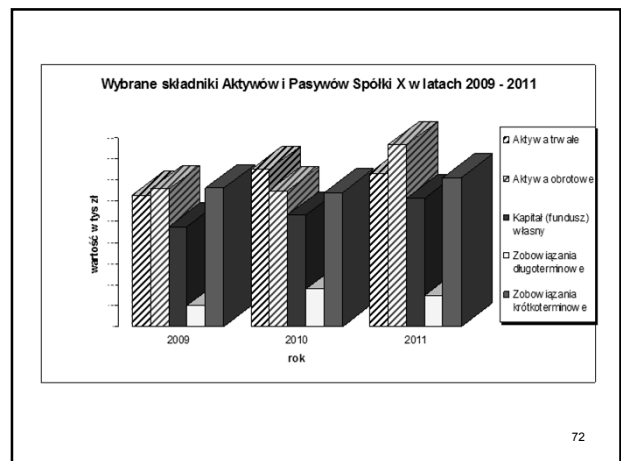
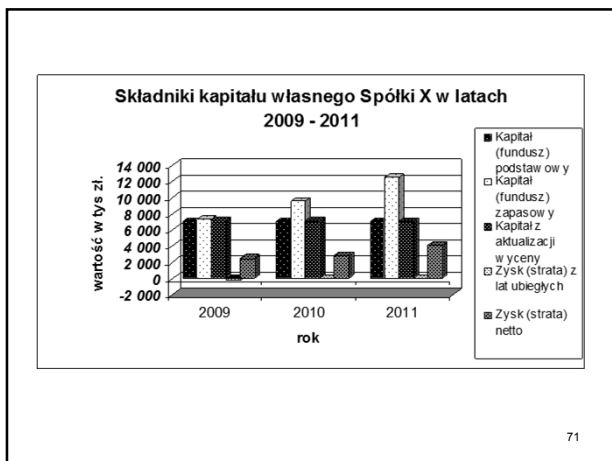
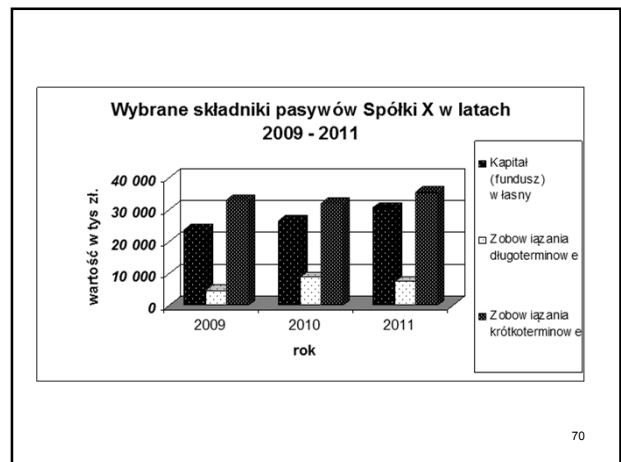
Wskaźnik	2019	2018	Wskaźnik dynamiki	
			2019-2018	w %
1. Wskaźnik związania aktywów				
Aktywa trwałe	2,00	1,71	- 0,29	- 14,50
Aktywa obrotowe				
2. Wskaźnik stopnia samofinansowania				
Kapitały własne	2,00	1,71	- 0,29	- 14,50
Kapitały obce				

66

AKTYWA		Stan na				% dynamiki			Struktura w roku		
		2009	2010	2011	2011	2010	2011	2010	2011	dany wiersz : aktywa razem	
1	2	3	4	5	(4-3)	(5-4)	(4/3*100)	(5/4*100)	2009	2010	2011
A.	Aktywa trwałe	31 272	37 341	36 569	6 869	-772	119	98	49	54	46
L.	Wartości niematerialne i prawne	389	897	725	508	-172	230	81	1	1	1
II.	Rzeczowe aktywa trwałe	30 555	36 087	34 280	5 531	-1 807	118	95	48	52	43
1.	Środki trwałe	29 407	35 129	33 241	5 723	-1 889	119	95	46	50	42
IV.	Investycje długoterminowe	0	50	1 223	50	1 173		2 446	0	0	2
V.	Długoterminowe RMC	328	308	343	-20	35	94	111	1	0	0
1.	Aktywa z tytułu OPD	328	308	343	-20	35	94	111	1	0	0
B.	Aktywa obrotowe	32 735	32 408	43 299	-327	10 891	99	134	51	46	54
1.	Zapasy	9 906	6 733	7 430	-3 173	696	68	110	15	10	9
1.	Materiały	2 830	2 449	2 785	-381	337	87	114	4	4	3
2.	Półprodukty i produkty w toku	342	473	514	131	41	138	109	1	1	1
3.	Produkty gotowe	6 467	3 488	3 706	-2 979	218	54	106	10	5	5
4.	Towary	268	324	425	56	101	121	131	0	0	1
II.	Należności krótkoterminowe	21 229	21 891	25 432	662	3 541	103	116	33	31	32
1.	Należności od powiązanych	0	415	542	415	127		131	0	1	1
2.	Należności od pozostałych jednostek	21 229	21 476	24 890	247	3 414	101	116	33	31	31
III.	Investycje krótkoterminowe	1 464	3 677	10 347	2 213	6 670	251	281	2	5	13
IV.	Krótkoterminowe RMC	136	108	90	-28	-18	79	84	0	0	0
	Aktywa razem	64 008	69 749	79 868	5 742	10 119	109	115	100	100	100

PASywa		Stan na koniec roku			Przyrost (+) Spadek (-)			% dynamiki			Struktura w roku		
		2009	2010	2011	(4-3)	(5-4)	(4/3*100)	(5/4*100)	2009	2010	2011	dany wiersz : aktywa razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
A.	Kapitał (fundusz) własny	23 764	26 006	30 688	2 842	4 081	112	115	37	38	38		
L.	Kapitał podstawowy	7 011	7 011	7 011	0	0	100	100	11	10	9		
IV.	Kapitał (fundusz) zapasowy	7 331	9 631	12 542	2 300	2 911	131	130	11	14	16		
V.	Kapitał z aktualizacji wyceny	7 186	7 123	7 053	-63	-70	99	99	11	10	9		
VII.	Zysk (strata) z lat ubiegłych	-255	0	0	255	0			0	0	0		
VIII.	Zysk (strata) netto	2 492	2 842	4 081	350	1 239	114	144	4	4	5		
B.	Zobowiązania i rezerwy	40 243	43 143	49 181	2 900	6 037	107	114	63	62	62		
L.	Rezerwy na zobowiązania	14	10	257	-4	247	75	2 450	0	0	0		
II.	Zobowiązania długoterminowe	4 954	8 922	7 508	3 967	-1 414	180	84	8	13	9		
III.	Zobowiązania krótkoterminowe	32 938	31 943	35 449	-995	3 506	97	111	51	46	44		
1.	Wobec jednostek powiązanych	4 885	5 343	2 499	538	-2 844	111	47	8	8	3		
2.	Wobec pozostałych jednostek	27 947	26 355	32 671	-1 592	6 316	94	124	44	38	41		
a)	kredyty i pożyczki	8 086	8 591	8 443	505	-148	106	98	13	12	11		
b)	z tytułu dostaw i usług	17 137	15 186	21 644	-1 951	6 458	89	143	27	22	27		
g)	z tytułu podatków	908	1 117	1 072	209	-45	123	96	1	2	1		
b)	z tytułu wynagrodzeń	466	562	635	96	72	121	113	1	1	1		
d)	inne	1 351	899	878	-452	-22	67	98	2	1	1		
3.	Fundusze specjalne	186	245	280	59	34	132	114	0	0	0		
IV.	Różnice międzyokresowe	2 337	2 268	5 966	-69	3 698	97	263	4	3	7		
	Pasywa razem	64 008	69 749	79 868	5 742	10 119	109	115	100	100	100		

Istota i sposoby zestawienia rachunku zysków i strat

Rachunek zysków i strat jest zestawieniem rachunkowym wyników finansowych osiągniętych przez jednostkę gospodarczą w okresie sprawozdawczym. W zestawieniu tym przedstawia się kwotę wyniku finansowego oraz kwoty wielkości, które wpłynęły na wynik finansowy.

Podział kosztów działalności podstawowej

74

Koszty działalności

Wg rodzaju

Wg typów działalności

Rodzaj działalności	Koszt wg rodzaju	Koszty produktów	Koszty które tworzą wartość i związane są z wykonywaną działalnością tzn. koszty działalności podstawowej
Działalność wytwórcza	1. Amortyzacja 2. Zużycie materiałów i energii		
Działalność usługowa	3. Usługi obce 4. Podatki i opłaty	Koszty ogólnego zarządu	Koszty związane z zarządzaniem przedsiębiorstwem, np. koszty biurowe
Działalność handlowa	5. Wynagrodzenia 6. Ubezpieczenia 7. Pozostałe koszty	Koszty sprzedaży	Koszty związane ze sprzedażą, np. koszty reklamy, przewozu, ubezpieczenia

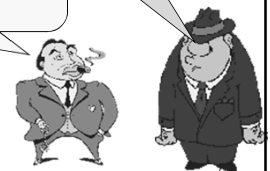
75

Sprawozdania finansowe – rachunek zysków i strat

Rachunek zysków i strat odzwierciedla uzyskiwane przez przedsiębiorstwo przychody oraz ponoszone koszty, a tym samym ustala efekty funkcjonowania przedsiębiorstwa w pewnym okresie

Informacje z rachunku zysków i strat umożliwią uzyskanie odpowiedzi na dwa zasadnicze pytania:

Jaki jest ostateczny wynik finansowy przedsiębiorstwa?
Jakie czynniki wpływają na ten wynik?

Sprawozdania finansowe – rachunek zysków i strat

PRZYCHODY

—

KOSZTY

—

WYNIK

77

WYNIK
NA SPRZEDAŻY

+

WYNIK
NA POZOSTALEJ DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

+

WYNIK
NA OPERACJACH FINANSOWYCH

+

WYNIK
ZDARZEŃ NADZWYCZAJNYCH

+

OBYWIAZKOWE OBCIĄŻENIA
WYNIKU FINANSOWEGO

78

Schemat ustalania wyniku finansowego

- + Przychody ze sprzedaży
- Koszty działalności operacyjnej

= **Wynik ze sprzedaży**

- + Pozostałe przychody operacyjne
- Pozostałe koszty operacyjne

= **Wynik z działalności operacyjnej**

- + Przychody finansowe
- Koszty finansowe

= **Wynik z działalności gospodarczej**

- + Zyski nadzwyczajne
- Straty nadzwyczajne

= **Wynik brutto**

- Obowiązkowe obciążenie wyniku finansowego

= **Wynik netto**

79

Sprawozdania finansowe – rachunek zysków i strat

Działalność podstawowa (operacyjna)	A. Przychody netto ze sprzedaży B. Koszty działalności podstawowej C. Zysk/strata na sprzedaży (A-B)
Pozostała działalność operacyjna	D. Pozostałe przychody operacyjne E. Pozostałe koszty operacyjne F. Zysk/strata z działalności operacyjnej (C+D-E)
Działalność finansowa	G. Przychody finansowe H. Koszty finansowe I. Zysk/ strata z działalności gospodarczej (F+G-H)
Działalność losowa	J. Zyski nadzwyczajne K. Straty nadzwyczajne L. Zysk/strata brutto (I+J-K)
Poziom podziału wyniku finansowego	M. Podatek dochodowy N. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku/zwiększenia straty O. Zysk/strata netto (L-M-N)

80

Rachunek zysków i strat

Wariant kalkulacyjny

może znajdować zastosowanie wówczas, gdy w danej jednostce gospodarczej ponoszone koszty są ewidencjonowane tylko według typów działalności (zespół 5) lub jednocześnie w układzie rodzajowym i według typów działalności (zespół 4 i 5),

Wariant porównawczy

można stosować wtedy, gdy w jednostce gospodarczej ponoszone koszty są ewidencjonowane tylko w układzie rodzajowym (zespół 4) lub jednocześnie w układzie rodzajowym i według typów działalności (zespół 4 i 5).

81

Etapy i wyniki cząstkowe ustalania wyniku finansowego

- Kalkulacyjnym przy funkcjonalnym układzie kosztów
- Porównawczym przy rodzajowym układzie kosztów

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (zespół 7)
- Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów (zespół 7)
= **Zysk (strata) brutto ze sprzedaży**
- Koszty sprzedaży (zespół 5)
- Koszty zarządu (zespół 5)

Przychody ze sprzedaży produktów (-/-) Zmiana stanu produktów (zespół 4 i 7)
- Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów (zespół 7)
- Koszty rodzajowe (zespół 4)
- Wartości sprzedanych towarów i materiałów (zespół 7)

= **Zysk (strata) ze sprzedaży**
+ Pozostałe przychody operacyjne (zespół 7)
- Pozostałe koszty operacyjne (zespół 7)
= **Zysk (strata) z działalności operacyjnej**
- Przychody finansowe (zespół 7)
- Koszty finansowe (zespół 7)
= **Zysk (strata) z działalności gospodarczej**
+ Zyski nadzwyczajne (zespół 7)
- Straty nadzwyczajne (zespół 7)
= **Zysk (strata) brutto**
- Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego (zespół 8)
= **Zysk (strata) netto**

82

Wstępna analiza rachunku zysków i strat

- Wstępna analiza rachunku zysków i strat obejmuje:

- Ustalenie i ocenę zmian w wielkościach przychodów, kosztów i poszczególnych miernikach wyniku finansowego – analiza pozioma.
- Badanie struktury przychodów i kosztów (bądź finalnego wyniku finansowego) – analiza pionowa.
- Badanie relacji pomiędzy poszczególnymi poziomami zysku bądź straty (wyniku finansowego) – analiza strukturalna.
- Zmiany wielkości strumieniowych w RZiS mogą dotyczyć wartości bezwzględnych lub względnych.
- Analiza wielkości względnych – dynamiki i tempa zmian może odnosić się zarówno do zmiennej (rok do roku) jak i stałej bazy porównań (do roku bazowego). W warunkach wysokiej inflacji pozycje RZiS trzeba korygować o wskaźnik inflacji średniorocznej.

83

Rachunek zysków i strat – wstępna analiza

Wstępna analiza rachunku zysków i strat obejmuje:

- **analizę poziomą rachunku zysków i strat** – ustalenie dynamiki zmian w poszczególnych pozycjach rachunku zysków i strat

$$\Delta R = \frac{R_{n1}}{R_{n0}} \times 100\%$$

R_{n1} – wartość danego składnika rachunku w roku badanym
 R_{n0} – wartość danego składnika rachunku w roku bazowym

- **analizę pionową rachunku zysków i strat** – ustalenie udziału poszczególnych pozycji rachunku w przychodach całkowitych

$$S = \frac{R_{n0}}{P_{c0}} \times 100\%$$

R_{n0} – wartość danego składnika rachunku
 P_{c0} – wartość przychodów całkowitych

Przychody całkowite są obliczane jako suma przychodów netto ze sprzedaży, pozostałych przychodów operacyjnych i przychodów finansowych (A+D+G)

84

Rachunek zysków i strat – wstępna analiza

W ramach wstępnej analizy rachunku zysków i strat można przeprowadzić bardziej szczegółowe analizy oddzielnie dla:

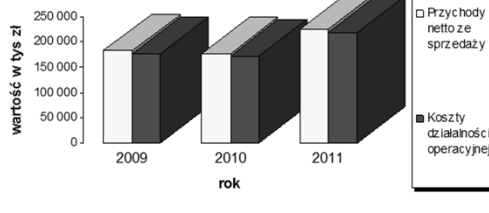
- przychodów – analiza dynamiki i struktury w stosunku do przychodów ogółem
- kosztów – analiza dynamiki i struktury w stosunku do kosztów całkowitych
- wielkości wyników – analiza dynamiki

85

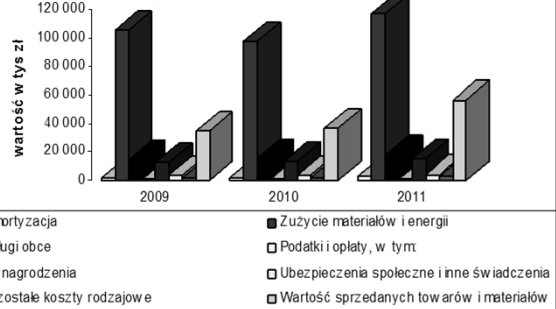
Rachunek zysków i strat w ujęciu pomiarowym	okres			Przyrost (+)		% dynamiki		
	2009	2010	2011	Spadek (-)		(4/3*100)	(5/4*100)	
	3	4	5	(4-3)	(5-4)	(4/3*100)	(5/4*100)	
I	2	3	4	5	6	7	8	9
A. Przychody netto ze sprzedaży	182 023	176 544	225 193	-5 478	48 648	97	128	
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów	128 969	126 542	147 092	-2 427	20 550	98	116	
IV. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	39 327	40 508	61 277	1 181	20 769	103	151	
B. Koszty działalności operacyjnej	176 492	172 127	218 479	-4 365	46 351	98	127	
I Koszty w ujęciu rodzajowym	141 327	135 297	161 836	-6 030	26 539	96	120	
I. Amortyzacja	1 866	1 894	2 882	28	988	102	152	
II. Zużycie materiałów i energii	105 768	97 776	117 273	-7 992	19 497	92	120	
III. Usługi obce	14 547	15 608	17 851	1 061	2 243	107	114	
IV. Podatki i opłaty, w tym:	1 056	992	1 117	-63	124	94	113	
V. Wynagrodzenia	12 742	13 186	15 811	444	2 626	103	120	
VI. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	3 431	3 590	4 310	159	720	105	120	
VII. Pozostałe koszty rodzajowe	1 917	2 250	2 591	333	341	117	115	
VIII. Wartości sprzedanych towarów i materiałów	35 165	36 830	56 642	1 664	19 812	105	154	
C. Zysk (strata) ze sprzedaży (A-B)	5 530	4 417	6 714	-1 113	2 297	80	152	
D. Pozostałe przychody operacyjne	799	713	1 792	-86	1 079	89	251	
E. Pozostałe koszty operacyjne	2 498	967	1 220	-1 532	253	39	124	
F. Wynik działalności operacyjnej (C+D-E)	3 831	4 163	7 286	332	3 122	109	175	
G. Przychody finansowe	55	84	133	28	49	151	159	
H. Koszty finansowe	1 494	1 387	2 308	-107	921	93	166	
L. Zysk (strata) z działalności gospodarczej	2 392	2 860	5 111	468	2 250	120	179	
J. Wynik składowy nadzwyczajny (J.I.-J.II.)	0	0	0	0	0	0	0	
K. Zysk (strata) brutto (I+J)	2 392	2 860	5 111	468	2 250	120	179	
L. Podatek dochodowy	99	17	1 029	116	1 013	117	6 175	
N. Zysk (strata) netto (K-L-M)	2 293	2 843	4 081	350	1 239	114	144	

Przychody i koszty działalności operacyjnej Spółki X w latach 2009 - 2011

87

Koszty według rodzaju Spółki X w latach 2009 - 2011

88

Analiza struktury przychodów

Nazwa wskaźnika	Konstrukcja	Komentarz
Udział przychodów ze sprzedaży w łącznych przychodach	Przychody netto ze sprzedaży / (Przychody netto ze sprzedaży + Pozostałe przychody operacyjne + Przychody finansowe + Zyski nadzwyczajne) * 100%	Wskazuje jak dużą część łącznych przychodów stanowią przychody z podstawowej działalności. W normalnych warunkach powinien przekraczać 90%
Udział pozostałych przychodów operacyjnych w łącznych przychodach	Pozostałe przychody operacyjne / (Przychody netto ze sprzedaży + Pozostałe przychody operacyjne + Przychody finansowe + Zyski nadzwyczajne) * 100%	Wskazuje jak dużą część łącznych przychodów stanowią przychody z ubocznej i okazjonalnej działalności operacyjnej. W normalnych warunkach nie powinien przekraczać kilku procent
Udział przychodów finansowych w łącznych przychodach	Przychody finansowe / (Przychody netto ze sprzedaży + Przychody finansowe + Zyski nadzwyczajne) * 100%	Wskazuje jak dużą część łącznych przychodów stanowią przychody z działalności finansowej. W operacyjnie normalnych warunkach nie powinien przekraczać kilku procent
Udział zysków nadzwyczajnych w łącznych przychodach	Zyski nadzwyczajne / (Przychody netto ze sprzedaży + Pozostałe przychody operacyjne + Przychody finansowe + Zyski nadzwyczajne) * 100%	Wskazuje jak dużą część łącznych przychodów stanowią zyski nadzwyczajne. W normalnych warunkach jest bliski zeru.
Udział przychodów ze sprzedaży produktów w przychodach ze sprzedaży	Przychody netto ze sprzedaży produktów / Przychody netto ze sprzedaży * 100%	Wskazuje na profil przedsiębiorstwa - będzie wysoki w przedsiębiorstwach produkcyjno-usługowych
Udział przychodów ze sprzedaży towarów i materiałów w przychodach ze sprzedaży	Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów / Przychody netto ze sprzedaży * 100%	Wskazuje na profil przedsiębiorstwa - będzie wysoki w przedsiębiorstwach handlowych

89

Analiza struktury kosztów – układ funkcjonalny

Nazwa wskaźnika	Konstrukcja	Komentarz
Udział kosztów sprzedanych produktów, towarów i materiałów w kosztach ogółem	Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów / (Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów + Koszty sprzedaży + Koszty ogólnego zarządu + Pozostałe koszty operacyjne + Koszty finansowe + Straty nadzwyczajne) * 100%	Określa udział bezpośrednich kosztów w całości kosztów
Udział kosztów wytworzenia sprzedanych produktów w kosztach ogółem	Koszty wytworzenia sprzedanych produktów / (Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów + Koszty sprzedaży + Koszty ogólnego zarządu + Pozostałe koszty operacyjne + Koszty finansowe + Straty nadzwyczajne) * 100%	Podobnie jak analogiczny wskaźnik dla przychodów wskazuje na profil przedsiębiorstwa - wysokie wartości dla przedsiębiorstw produkcyjno-usługowych
Udział wartości sprzedanych towarów i materiałów w kosztach ogółem	Wartość sprzedanych towarów i materiałów / (Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów + Koszty sprzedaży + Koszty ogólnego zarządu + Pozostałe koszty operacyjne + Koszty finansowe + Straty nadzwyczajne) * 100%	Podobnie jak analogiczny wskaźnik dla przychodów wskazuje na profil przedsiębiorstwa - wysokie wartości dla przedsiębiorstw handlowych
Udział kosztów sprzedaży w kosztach ogółem	Koszty sprzedaży / (Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów + Koszty sprzedaży + Koszty ogólnego zarządu + Pozostałe koszty operacyjne + Koszty finansowe + Straty nadzwyczajne) * 100%	Wskazuje ile kosztuje obsługa sprzedaży, wysokie wartości kładą się zastanowić nad efektywnością struktur sprzedażowych
Udział strat nadzwyczajnych w kosztach ogółem	Straty nadzwyczajne / (Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów + Koszty sprzedaży + Koszty ogólnego zarządu + Pozostałe koszty operacyjne + Koszty finansowe + Straty nadzwyczajne) * 100%	W normalnych okolicznościach winien wynosić zero

90

Analiza struktury kosztów – układ funkcjonalny		
Nazwa wskaźnika	Konstrukcja	Komentarz
Udział kosztów ogólnego zarządu w kosztach ogółem	Koszty ogólnego zarządu/(Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów + Koszty sprzedaży + Koszty ogólnego zarządu + Pozostałe koszty operacyjne + Koszty finansowe + Straty nadzwyczajne) *100%	Wskazuje ile kosztuje administracja i obsługa firmy, wysokie wartości wskazują na potrzebę implementacji programu cięcia kosztów
Udział pozostałych kosztów operacyjnych w kosztach ogółem	Pozostałe koszty operacyjne/(Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów + Koszty sprzedaży + Koszty ogólnego zarządu + Pozostałe koszty operacyjne + Koszty finansowe + Straty nadzwyczajne) *100%	Wskazuje ile kosztów wygenerowała uboczna działalność. Za duża wielkość wskazuje na problemy z działalnością pomocniczą
Udział kosztów finansowych w kosztach ogółem	Koszty finansowe / (Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów + Koszty sprzedaży + Koszty ogólnego zarządu + Pozostałe koszty operacyjne + Koszty finansowe + Straty nadzwyczajne) *100%	Ważny wskaźnik - ukazuje ile kosztuje przedsiębiorstwo korzystanie z zewnętrznych źródeł finansowania, tudzież ryzyko kursowe - jeśli firma dużo eksportuje lub importuje.
Udział strat nadzwyczajnych w kosztach ogółem	Straty nadzwyczajne/(Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów + Koszty sprzedaży + Koszty ogólnego zarządu + Pozostałe koszty operacyjne + Koszty finansowe + Straty nadzwyczajne) *100%	W normalnych okolicznościach winien wynosić zero

91

Analiza struktury kosztów rodzajowych		
Nazwa wskaźnika	Konstrukcja	Komentarz
Udział amortyzacji w kosztach operacyjnych	Amortyzacja/Koszty operacyjne *100%	Istotny wskaźnik - wskazuje jaka część kosztów nie jest jednocześnie wydatkiem. Ukazuje też kapitałochłonność danej produkcji.
Udział kosztów materiałów i energii w kosztach operacyjnych	Koszty materiałów i energii/Koszty operacyjne *100%	Ważna kategoria kosztów (głównie zmiennych) -duży udział wskazuje na typowo produkcyjny profil przedsiębiorstwa
Udział kosztów usług obcych w kosztach operacyjnych	Koszty usług obcych/Koszty operacyjne *100%	Duża wielkość wskazuje albo na model biznesowy oparty na outsourcingu, albo sugeruje duży potencjał cięcia kosztów
Udział podatków i opłat w kosztach operacyjnych	Podatki i opłaty/Koszty operacyjne *100%	Trudna do zarządzania wielkość z reguły niezależna od działań przedsiębiorstwa

92

Analiza struktury kosztów rodzajowych		
Nazwa wskaźnika	Konstrukcja	Komentarz
Udział kosztów wynagrodzeń w kosztach operacyjnych	Koszty wynagrodzeń/Koszty operacyjne *100%	Razem z wskaźnikiem kosztów ubezpieczeń pokazuje udział kosztów pracy. Duża wartość wskazuje na wysoką pracochłonność danej produkcji.
Udział kosztów ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń w kosztach operacyjnych	Koszty ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń/Koszty operacyjne *100%	Razem z wskaźnikiem kosztów wynagrodzeń pokazuje udział kosztów pracy. Duża wartość wskazuje na wysoką pracochłonność danej produkcji.
Udział pozostałych kosztów w kosztach operacyjnych	Pozostałe koszty/Koszty operacyjne *100%	Wysoka wartość wskazuje na duży poziom takich kosztów jak składki ubezpieczeniowe czy reklama
Udział wartości sprzedanych towarów i materiałów w kosztach operacyjnych	Wartość sprzedanych towarów i materiałów/Koszty operacyjne *100%	Wskazuje na profil działalności

93

Wskaźniki struktury zysków	
Zysk z działalności operacyjnej/Zysk ze sprzedaży *100%	Wskazują jaki procent zysku z działalności podstawowej jest wytracone lub jaka część zysku operacyjnego została wygenerowana przez pozostałą działalność operacyjną.
Zysk brutto/Zysk z działalności operacyjnej *100%	Wskazują jaką część zysku operacyjnego pochłonęły straty finansowe i nadzwyczajne lub jaką część zysku brutto wygenerowały zyski finansowe lub nadzwyczajne.
Zysk brutto/Zysk ze sprzedaży *100% Zysk netto/Zysk ze sprzedaży *100%	Ile zysku z podstawowej działalności zostało wytracone przez pozostałą działalność operacyjną i finansową tudzież podatek dochodowy lub jaką część została przez te poziomy wygenerowana
Efektywna stopa opodatkowania = Podatek dochodowy/Zysk brutto *100%	Pokazuje rzeczywiste obciążenie zysku brutto podatkiem dochodowym. Stopa wyższa od wartości nominalnej wskazuje na tworzenie rezerw na odroczony podatek dochodowy, niższa gdy aktywa na odroczony podatek pomniejszają podstawę opodatkowania

94

Rachunek przepływów pieniężnych – metody prezentacji	
Działalność operacyjna	
METODA BEZOŚREDNIA	METODA POŚREDNIA
1. Wpływy (wg tytułów) 2. Wydatki (wg tytułów)	1. Wynik finansowy netto 2. Korekty.....
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej A	
Działalność inwestycyjna	
1. Wpływy (wg wyodrębnionych pozycji) 2. Wydatki ((wg wyodrębnionych pozycji)	
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej B	
Działalność finansowa	
1. Wpływy (wg wyodrębnionych pozycji) 2. Wydatki ((wg wyodrębnionych pozycji)	
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej C	
Razem przepływy pieniężne netto A+B+C=X	
X – zmiana stanu środków pieniężnych	

95

Rachunek przepływów pieniężnych

Stanowi różnicę wszystkich gotówkowych wpływów i gotówkowych wydatków, czyli przepływów pieniężnych

Służy przedstawieniu wyniku finansowego działalności przedsiębiorstwa w danym okresie ale przychody i koszty są mierzone według faktycznego wpływu i wydatku gotówki

96

Rachunek przepływów pieniężnych

Na potrzeby rachunku przepływów pieniężnych zalicza się do środków pieniężnych tylko aktywa pieniężne płatne lub wymagalne w ciągu trzech miesięcy od dnia ich otrzymania, wystawienia, nabycia lub założenia (lokaty) pod warunkiem, że nie ujmują się ich w przepływach z działalności inwestycyjnej

Przepływy pieniężne równe są zmianie stanu środków pieniężnych z bilansu

Struktura rachunku przepływów pieniężnych

- Działalność operacyjna
- Działalność inwestycyjna
- Działalność finansowa
- Uzgodnienie przepływów pieniężnych netto ze stanem środków pieniężnych w bilansie

98

Rachunek przepływów pieniężnych

- Jak z zysku netto otrzymać cash flow (przepływ gotówki)?

- należy do zysku netto dodać wszystkie koszty, które nie spowodowały wypływu pieniądza
- należy też odjąć wszystkie przychody, którym nie towarzyszył przyływ gotówki
- należy anulować wpływ transakcji, które nie powodują przepływu środków pieniężnych

DON'T WORRY

Rachunek przepływów pieniężnych

Stan środków pieniężnych na początku okresu

+

Wynik finansowy netto (100)

=

Stan środków pieniężnych na koniec okresu

czyli stan środków pieniężnych na początek okresu + 100

100

Rachunek przepływów pieniężnych

Stan środków pieniężnych na początku okresu

+

Wynik finansowy netto (100)

-

Wzrost należności (100)

=

Stan środków pieniężnych na koniec okresu

czyli stan środków pieniężnych na początek okresu = stanowi stan środków pieniężnych na koniec okresu

101

Rachunek przepływów pieniężnych

Stan środków pieniężnych na początku okresu

+

Wynik finansowy netto (0)

+

Wzrost zobowiązań (przyjęta zaliczka 100)

=

Stan środków pieniężnych na koniec okresu

Stan środków pieniężnych na koniec okresu = Stan środków pieniężnych na początek okresu + 100

102

Rachunek przepływów pieniężnych

	Stan środków pieniężnych na początku okresu
	+
	Wynik finansowy netto (100)
	-
	Wzrost należności (100)
	-
Zakup środka trwałego – nakłady inwestycyjne (100)	
	+
	Wzrost zobowiązań (kredyt kupiecki 100)
	=
	Stan środków pieniężnych na koniec okresu
	<i>czyli stan środków pieniężnych na początek okresu = stanowi środki pieniężnych na koniec okresu</i>

103

Rachunek przepływów pieniężnych

	Stan środków pieniężnych na początku okresu
	+
	Wynik finansowy netto (80) jest pomniejszony o amortyzację
	+
	Amortyzacja (20)
	+
	Wzrost należności (100)
	=
	Stan środków pieniężnych na koniec okresu
	<i>czyli stan środków pieniężnych na początek okresu = stanowi środki pieniężnych na koniec okresu</i>

104

Rachunek przepływów pieniężnych - metoda pośrednia

- A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej
 - I. Zysk (strata) netto
 - II. Korekty razem
 - III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II)
- B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej
 - I. Wpływy
 - II. Wydatki
 - III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)
- C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej
 - I. Wpływy
 - II. Wydatki
 - III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)
- D. Przepływy pieniężne netto razem (A.III+/-B.III+/-C.III)
- E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych
- F. Środki pieniężne na początek okresu
- G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D)

105

Rachunek przepływów pieniężnych - metoda pośrednia

- A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej
 - I. Zysk (strata) netto
 - II. Korekty razem
 - 1. Amortyzacja
 - 2. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych
 - 3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)
 - 4. Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej
 - 5. Zmiana stanu rezerw
 - 6. Zmiana stanu zapasów
 - 7. Zmiana stanu należności
 - 8. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów
 - 9. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych
 - 10. Inne korekty
 - III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II)

106

Rachunek przepływów pieniężnych - metoda pośrednia

- B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej
 - I. Wpływy
 - 1. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych
 - 2. Zbycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne
 - 3. Z aktywów finansowych
 - 4. Inne wpływy inwestycyjne
 - II. Wydatki
 - 1. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych
 - 2. Inwestycje w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne
 - 3. Na aktywa finansowe
 - 4. Inne wydatki inwestycyjne
 - III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)

107

Rachunek przepływów pieniężnych - metoda pośrednia

- C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej
 - I. Wpływy
 - 1. Wpływy netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału
 - 2. Kredyty i pożyczki
 - 3. Emisja dłużnych papierów wartościowych
 - 4. Inne wpływy finansowe
 - II. Wydatki
 - 1. Nabycie udziałów (akcji) własnych
 - 2. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli
 - 3. Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku
 - 4. Spłaty kredytów i pożyczek
 - 5. Wykup dłużnych papierów wartościowych
 - 6. Z tytułu innych zobowiązań finansowych
 - 7. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego
 - 8. Odsetki
 - 9. Inne wydatki finansowe
 - III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)

108

Rachunek przepływów pieniężnych - metoda pośrednia

D. Przepływy pieniężne netto razem (A.III+/-B.III+/-C.III)

E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym -zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych

F. Środki pieniężne na początek okresu

G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D)

109

Uzyskiwanie cash flow metodą pośrednią (z zysku netto)- działalność operacyjna

ZYSK NETTO

- + pomniejszenie środków obrotowych (z wyjątkiem gotówki)
- + powiększenie zobowiązań bieżących
- + amortyzacja
- powiększenie środków obrotowych (z wyjątkiem gotówki)
- pomniejszenie zobowiązań bieżących
- = CASH FLOW OPERACYJNY

110

Uwzględnienie działalności finansowej i inwestycyjnej

CASH FLOW OPERACYJNY

- + pomniejszenie wartości środków trwałych
- powiększenie wartości środków trwałych

DZIAŁALNOŚĆ
INWESTYCYJNA

- spłata kredytu
- + zaciągnięcie kredytu
- + powiększenie kapitału udziałowego
- wypłata dywidendy
- + zmiana innych pozycji bilansowych
- = CASH FLOW (PRZEPLYW GOTÓWKI) NETTO

DZIAŁALNOŚĆ
FINANSOWA

111

Analiza rachunku przepływów pieniężnych

Wstępna analiza rachunku przepływów pieniężnych

Umiejętność ustalenia, jakie rodzaje działalności (operacyjna, inwestycyjna, finansowa) i zdarzenia generują zasoby pieniężne, a jakie powodują odpływ gotówki. Przedmiotem analizy jest struktura przepływów środków pieniężnych z poszczególnych rodzajów działalności, struktura wpływów i wydatków oraz salda środków pieniężnych z działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej oraz saldo środków pieniężnych netto.

Warianty kształtowania się przepływów pieniężnych z poszczególnych rodzajów działalności

Rodzaj salda	Model							
	A	B	C	D	E	F	G	H
Saldo przepływów operacyjnych	+	+	+	-	+	-	-	-
Saldo przepływów inwestycyjnych	+	+	-	+	-	+	-	-
Saldo przepływów finansowych	+	-	+	+	-	-	+	-

112

Analiza rachunku przepływów pieniężnych

Saldo przepływów operacyjnych	+
Saldo przepływów inwestycyjnych	+
Saldo przepływów finansowych	+

Model A świadczy o wysokiej płynności finansowej przedsiębiorstwa, jest nietypowa i rzadko występuje w praktyce gospodarczej. Spółka, mając dodatnie zasoby gotówki z działalności operacyjnej, zwiększa również ich dopływ przez sprzedaż części aktywów trwałych, jak i przez upłynienie papierów wartościowych, a także zaciąga kredyty. Tego typu zachowanie może być podyktowane względami, np. przygotowaniem do inwestycji.

Model B występuje w przedsiębiorstwach, które spłacają kredyty nie tylko ze środków uzyskanych z działalności operacyjnej, ale też ze sprzedaży majątku trwałego. Może mieć miejsce w sytuacji, gdy środki z działalności operacyjnej nie starczą na spłatę kredytów, jak również w sytuacji, kiedy przedsiębiorstwo jest poddawane procesom restrukturyzacji.

Saldo przepływów operacyjnych	+
Saldo przepływów inwestycyjnych	+
Saldo przepływów finansowych	-

113

Analiza rachunku przepływów pieniężnych

Saldo przepływów operacyjnych	+
Saldo przepływów inwestycyjnych	-
Saldo przepływów finansowych	+

Model C charakteryzuje Przedsiębiorstwa rozwijające się, wchodzące na rynek, w nowe jego segmenty. Ekspansja inwestycyjna jest finansowana z wykorzystaniem źródeł zewnętrznych i/lub podniesienia kapitałów własnych.

Model D występuje w przedsiębiorstwach, w których działalność operacyjna absorbuje środki zamiast je generować, dlatego finansuje się ze sprzedaży majątku trwałego, ale i kredytami i/lub nowymi kapitałami własnymi.

Saldo przepływów operacyjnych	-
Saldo przepływów inwestycyjnych	+
Saldo przepływów finansowych	+

114

Analiza rachunku przepływów pieniężnych

Saldo przepływów operacyjnych	+
Saldo przepływów inwestycyjnych	-
Saldo przepływów finansowych	-

Model E charakteryzuje przedsiębiorstwa o dobrej kondycji finansowej, głęboko osadzone w rynku, w których działalność operacyjna zapewnia wysoki dopływ środków pieniężnych, wystarczający na pokrycie wydatków inwestycyjnych, spłatę kredytów i wypłaty dywidend dla właścicieli.

Model F jest właściwa dla przedsiębiorstw borykających się z kłopotami finansowymi. „Ratunek” przez sprzedaż aktywów, przy ujemnym strumieniu operacyjnym i konieczności spłacania zobowiązań może być krótkotrwałym rozwiązaniem i raczej źle wróży na przyszłość (szczególnie jeśli sprzedaż dotyczy najbardziej rentownego potencjału majątkowego podmiotu).

Saldo przepływów operacyjnych	-
Saldo przepływów inwestycyjnych	+
Saldo przepływów finansowych	-

115

Analiza rachunku przepływów pieniężnych

Saldo przepływów operacyjnych	-
Saldo przepływów inwestycyjnych	-
Saldo przepływów finansowych	+

Model G jest typowa dla przedsiębiorstw rozwijających się, które nie mają jeszcze sukcesów rynkowych. Dwa ujemne strumienie (operacyjny i inwestycyjny) są finansowane kredytami i/lub wkładami właścicieli. Świadczy to o dobrej perspektywie przedsiębiorstwa.

Model H występuje w sytuacji, gdy środki pieniężne skumulowane w poprzednich okresach są wystarczające do pokrycia luki finansowej, może ona oznaczać konieczność restrukturyzacji i modernizacji przedsiębiorstwa. Taka sytuacja utrzymywana w dłuższym okresie oznacza duże prawdopodobieństwo bankructwa.

Saldo przepływów operacyjnych	-
Saldo przepływów inwestycyjnych	-
Saldo przepływów finansowych	-

116

Zestawienie zmian w kapitale własnym

Wyjaśnia i szczegółowo obrazuje zmiany stanu w kapitale własnym nieprzedstawione w pozostałych sprawozdaniach

117

Zestawienie zmian w kapitale własnym – Struktura

- Kapitał (fundusz) własny na początek okresu
- Zestawienie operacji zwiększających i zmniejszających stan kapitału własnego według grup rodzajowych z bilansu
- Kapitał (fundusz) własny na koniec okresu
- Przewidywany stan kapitału własnego po podziale wyniki finansowego

118

Zestawienie zmian w kapitale własnym – Struktura

- Zwiększenia
 - wydanie (emisja) akcji
 - zwiększenie wartości nominalnych istniejących akcji
 - dopłaty do kapitału
 - przeniesienia z kapitału zapasowego na kapitał podstawowy
 - darowizny od innego przedsiębiorstwa państwowego
 - dotacja z budżetu państwa

119

Zestawienie zmian w kapitale własnym – Struktura

- Zmniejszenia
 - zmniejszenie wartości nominalnej akcji
 - przekazania darowizny innemu przedsiębiorstwu państwowemu
 - nieodpłatne przekazanie aktywów innemu przedsiębiorstwu państwowemu
 - zwrot nienależnie otrzymanej dotacji z budżetu państwa

120

Informacja dodatkowa

- Jest to zestawienie informacji finansowych nieuwzględnionych w ramach elementów sprawozdań finansowych
- Części
 - Wprowadzenie do sprawozdania finansowego
 - Dodatkowe informacje i objaśnienia (noty objaśniające)

121

Informacja dodatkowa

- Nazwę przedsiębiorstwa, okres objęty sprawozdaniem,
- Wskazanie metody połączenia spółek (jeśli skonsolidowane)
- Omówienie przyjętych zasad rachunkowości

122

Informacja dodatkowa – Noty objaśniające

- Szczegółowy zakres zmian wartości poszczególnych grup rodzajowych aktywów trwałych
- Propozycje podziału zysku lub pokrycia straty
- Stan rezerw
- Podział zobowiązań długoterminowych według rodzajów
- Wykaz istotnych pozycji rozliczeń międzyokresowych
- Stan zobowiązań warunkowych
- Przychody netto według rodzajów działalności i terytoriów
- Zmiany zasad księgowych i ich wpływ na wielkości zawarte w sprawozdaniach

123

Pytania????

124

Serdecznie dziękuję
za uwagę

Zapraszam na kolejny wykład

Wicome

125